

BEDEDAG

Idémænden bag Store Bededag er Hans Bagger, som var biskop i Roskilde fra 1675 til 1693, og som i løbet af sine to første år som biskop fik indført hele 3 faste- og bededage. Den midterste af dem blev lovfæstet ved en kongelig forordning af 27. marts 1686 og placeret på den fjerde fredag efter påske. På denne måde kunne Christian 5 nå at holde Bededag i København, inden han drog ud på sine sommerrejser til sine riger og lande.

Oprindelsen til BEDEDAG skal søges tilbage i de kirkelige forhold, der herskede i Danmark, før den lutherske reformation i 1537 afbrød forbindelsen med Paven i Rom.

I den katolske middelalder var der ud over året lagt en række bods- og bededage, som havde det til fælles, at de for at markere boden krævede streng faste.

Ud over fasten var de forskellige, idet de knyttede sig til forskellige traditioner og personer i den katolske helgenkalender og på forskellig vis gjorde brug af skriftemål og bodsoptog og stillede eventuelle krav om, at man bar bestemte klædedragter.

De fire vigtigste bodsdage var dem, der indledte de fire årstider, og som dermed var med til at markere overgangene mellem forår og sommer, efterår og vinter.

Det var sikkert et levn helt tilbage fra det romerske hedenskab, der som så meget andet kulturstof havde fundet vej ind i den tidlige kristendom.

Efter reformationen holdt man fast ved bods- og bededage. Nu blev det blot den verdslige magt, fyrster og konger, og ikke kirken, der kunne bestemme, at visse dage skulle være bods- og bededage. Når det blev besluttet, at der skulle afholdes en bods- og bededag, så tjente det det formål, at der derved kunne rådes bod på den sygdom, nød eller krig eller andet, som Gud havde lagt på landet og folket som en straf.

I dag sætter vi renten op eller ned, indfører pinsepakker og kartoffelkure, opretter katastrofeberedskab og sætter hjælpearbejde i gang, men før i tiden, tilbage i 1500-tallet, anså man bods- og bededage for at være det rette middel imod elendigheden. Man overlod det til Gud at råde bod på ulykkerne, som almindeligvis blev forstået som en straf, der var pålagt menneskene på grund af deres synder, individuelle eller kollektive.

Det var Guds frygt, der styrede riget, som Chr. 4 sagde og lod skrive på Rundetårn med en lille rebus.

I tiden efter reformationen blev bods- og bededagene lejlighedsvis fortsat brugt af kongerne til værn imod sygdom og krig.

Christian 4, der satte mangt og meget i system, og som mente, at "fromhed styrer riget", indførte således en ugentlig bededag i byerne og en månedlig på landet.

Senere - i 1686 - blev denne ordning ændret til, at der kun skulle være én årlig bods- og bededag, og at den skulle falde på 4. fredag efter påske, hvilket blev til den Store Bededag, som dagen kom til at hedde.

Hvis det nu skulle komme dertil, for intet er vel afgjort, at den siddende regering, rød eller blå, hvordan det nu kunne falde, om den fortsat måtte sidde alene som en mindretals regering eller sidde som en flertalsregering som kragetræer på skrævs hen over midten; skulle det ske, at denne regering skulle komme i tanke om at tjene på afskaffelsen af Bededag for måske at få den ide at købe krudt og kugler for de penge, der ville kunne tjenes på Bededag som arbejdsdag, og skulle det være sådan, at det gik det danske folks ønske imod fra landets biskopper til den samlede fagbevægelse, at bededag

blev fjernet, så kunne det være en folkelig sejr af de store at holde 2 minutter bøn i stilhed den 5. maj kl. 12, vores sidste Bededag!

Men hvad er der så at be' om, for vi tror jo ikke længere, at sygdom, nød og elendighed er kommet til os som Guds straf, fordi han er utilfreds med os, og det liv vi fører: Hvis det er mig tilladt at komme med et forslag, så vil det lyde sådan enkelt og ligetil:

Vi beder om mad, drikke, klæder, sko, hus, gård, ager, kvæg, penge, ejendom, god ægtefælle, gode børn, gode medarbejdere, retscaffen og tro øvrighed, godt styre, godt vejr, fred, sundhed, tugt og ære, gode venner, gode naboer.

Jeg har lånt forslaget hos Martin Luther, der for over 500 år siden i sin lille katekismus gav en forklaring til Fadervors bøn om det daglige brød.

Jo, Fadervor vil være en god bøn at bede på denne måske vores sidste Store Bededag. Det vil være sand fromhed og være en god måde at give Bededag nyt liv og skabe fornyet kraft til 5. maj!

Mads-Bjørn Jørgensen